

שהגזברים לא קנו ולא הקדישו אלא דבר הצריך לבנין ולא שפוייה ונבייה.

גמרא:

הגמרא מביאה מאמר שמואל בענין הקדש, וביאורו של רב פפא, משום הקושיא ממשנתנו.

אמר שמואל: כשהיו בונין ומתקנים את המקדש והעזרות, היו **בונין בחול**, שהגזבר של הקדש לא היה קונה את העצים והאבנים מדמי הקדש באופן שתחול עליהם מיד קדושה. אלא היה קונה אותם בהקפה, והם היו נשארים חולין עד שנגמר כל הבנין. וכן (507) אם רצה אדם לנדב אבנים לצורך בנין, היו אומרים לו: אל תקדישם עד לאחר גמר הבנין, ובינתיים הם שלך, בתורת חולין, **ואחר כך**, בגמר הבנין, היו **מקדישין** אותו.

והגמרא מבארת: **מאי טעמא?** למה לא היו מקדישין את האבנים מיד, לפני גמר הבנין?

כי **מאן דמתנדב מעות** לצורך בנין הבית, **מקדש** להו, מקדישן למעות, **ואמר**, (508) וכך היה אומר: **"תיחול קדושת המעות** — **אבנין"** [תחול קדושת המעות שאני מקדיש לבדק הבית, על הבנין], **ויהיב להון לאומנין בשכרן**.

דהיינו, מהמעות האלו אסור ליתן לבעלי המלאכה ולאומנין בוני הבנין בשכרם, לפי ש"אין הקדש מתחלל על המלאכה", (509) כי המלאכה היא "דבר שאין בו ממש", ואין פודין את ההקדש אלא באופן שהקדושה תחול על דבר ממשי אחר. ואם כן, כיצד ישלם הקדש שכר לאומנין הבונים? על כן אמר שמואל, שלא יקדישו את אבני הבנין עד גמר בנייתו. ובבנין מושקעים שלשה דברים: דמי העצים והאבנים, השבח שהשביחו באמצעות הבנייה, ושכר

507. על פי גירסת השיטה מקובצת.

508. גירסת השיטה מקובצת.

509. ביאור אין הקדש מתחלל על המלאכה הקשה הקרן אורה: למה לא יתנו מעות הקדש לאומנין, הרי על מנת כן הוקדשו המעות? וקושייתו תוכן על פי שיטת הרמב"ם [פרק ח מהלכות מעילה הלכה ג], וזה לשונו: אין מחללין את ההקדש על המלאכה אלא על המעות. כיצד? אומן שעשה מלאכה בהקדש במנה, אין נותנין לו בהמת הקדש או טלית הקדש בשכרו עד שמחללין אותן על המעות. ואחר שייעשו חולין, נותנין אותן לאומן, אם רצו, וחוזרין ולוקחין ממנו בהמה מתרומת

הלשכה. ומקורו, מהתוספתא בפרק זה. ומדוייק מכאן שרק חפץ של הקדש אין מחללין על המלאכה, אבל מעות של הקדש כן מחללים על המלאכה. ולדעת הרמב"ם והתוספתא, מקשה הקרן אורה, למה לא יתנו מעות לפועלים? ומתוך, כיון שאפשר לעשות תקנה שלא ליתן את שכרם במעות הקדש, עדיף לעשות כך. וכמובא לקמן [הערה 510 בסופו]. ומכח עוד קושיות.

והתקנת עזרא [בספרו על הרמב"ם] מביא ירושלמי [שקלים פרק ד הלכה א] שגם מעות תרומת הלשכה, שהן מעות מחציית השקל המיועדות לקניית קרבנות ציבור ולשאר הוצאות, כגון ליתנם לאומנים העושים את הקטורת, או לשומרי ספיחין בשביעית [כל זה מבואר במשנה